

arallegim

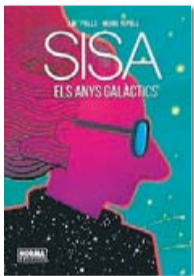
Sisa esdevé finalment l'home dibuixat

XAVIER CERVANTES

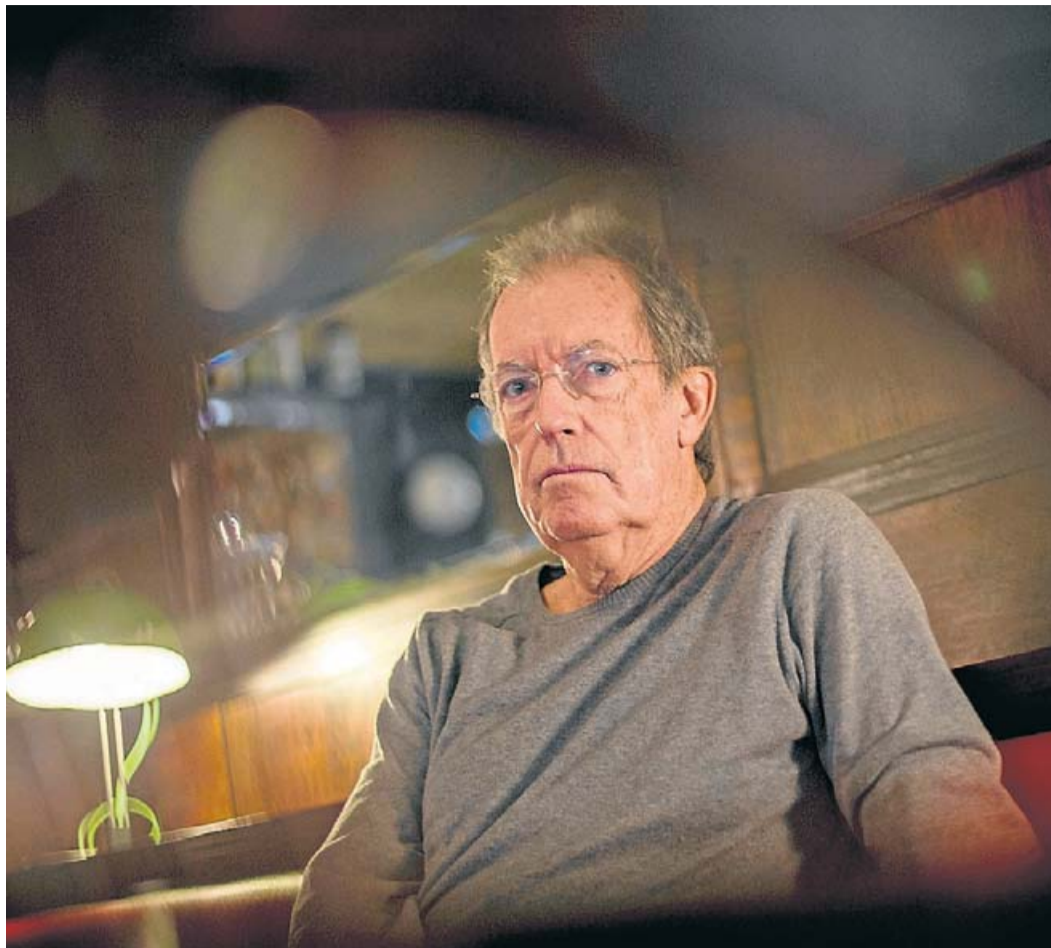
Josep Maria Polls (guió) i Manu Ripoll (dibuix) han traslladat al món del còmic el miracle musical anomenat Jaume Sisa.

Això és *Els anys galàctics*, vinyetes que expliquen la biografia del creador de *L'home dibuixat*, *Qualsevol nit pot sortir el sol*, *El setè cel* i altres obres mestres de la música popular. El còmic segueix les vicissituds d'un home enlluernat primer pels Shadows, després per Bob Dylan i finalment per una combinació de poètica surrealista, sentimental i boletaire. Tant el guió com el dibuix són més convencionals que tocats per la imaginació; tanmateix, els autors miren de fugir d'una narrativa lineal i involucren en la història el mateix Sisa i les seves versions, els heterònims que completen el trencaclosques artístic del savi intergalàctic. És així com Sisa, Ricardo Solfa, Armando Llamado, Ventura Mestres i El Viajante comparteixen sorpresa, admiració i estupefacció davant aventures que passen al Poble-sec, a Tunísia, a Canet, al Zeleste del carrer Argenteria i al Madrid dels anys 80.

Per completar el viatge per aquest miracle, el director de la revista *Rockdelux*, Santi Carrillo, signa un ampli i documentat pròleg en què glossa la trajectòria d'un artista "potser una mica boig, però sempre assenyat".

SISA, ELS ANYS GALÀCTICS
J.M. POLLS I MANU RIPOLL
NORMA
72 PÀG. / 19,95 €

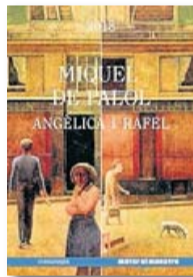
MARC ROVIRA

Combustió espontània

SEBASTIÀ ALZAMORA

L'editorial Comanegra tanca el seu projecte commemoratiu del segon centenari del *Frankenstein* de Mary Shelley

amb aquesta novel·la de Miquel de Palol, que ha estat precedida per les de Julià de Jòdar, Susanna Rafart, Ada Castells, Jordi Coca, Mar Bosch i Oliveras i Núria Cadenes. Recordem que cada novel·la de la sèrie és independent de les altres, però que totes tenen en comú algun lligam més o menys visible amb el mite frankensteinianà i que totes transcorren a Barcelona en un any determinat entre el 1818 (any de publicació de la novel·la de Shelley) i el 2018, que és la data en què se situa *Angèlica i Rafel*.

ANGÈLICA I RAFEL
MIQUEL DE PALOL
COMANEGRA
319 PÀG. / 18 €

És una bona tria tancar un cicle novel·lístic i editorial sobre un monstre amb un autor com Palol, per a qui la monstruositat no és tan sols tema sinó també element constitutiu de la seva literatura. El fet que la novel·la neixi d'un encàrrec no impedeix a Palol convertir-la en una peça especialment feliç i oportuna dins el continu que és la seva obra (així en vers com en prosa), amb vincles a obres majors com *El jardí dels set crepuscles* i *El testament d'Alcestis*, i sense que hi faltin els referents i els elements estructurals habituals dels seus llibres, des de la geometria renaixentista fins a la malenconia (Palol sempre escriu malenconia: el gravat de Dürer, els llibres de Burton i Panofsky, etc.), passant per una Barcelona immersa en una total i voluntària degradació, que no és tan sols urbanística i estètica, si-

nó també intel·lectual i moral, i desplegant la idea que no hi ha pitjor càstig per a l'ésser humà que condemnar-lo a la lletjor.

Angèlica i Rafel, diguem-ho d'una vegada, és una novel·la monstruosament divertida, a condició que el lector participi dels codis de la comèdia negra. Li donen títol, òbviament, els noms dels protagonistes: ella és una agent secreta que té per missió espionar altres agents de la mateixa organització (sota el comandament de l'enigmàtic doctor Pròsper Selinunte: els noms dels personatges formen part de la gran broma), i ell és l'agent espia, fins que entre ells s'estableix una relació que va força més enllà del que haurien volgut. L'enigma de la història aprofundeix en l'humor macabre: de sobte, una quantitat de persones a Catalunya, sense relació entre elles, entren en combustió espontània i cremen com teies sense que ningú pugui explicar-s'ho. Això podria donar lloc a multitud de metàfores, si no fos que l'autor ens recorda que som a l'any 2018, després de l'1-O, amb Rajoy al poder i el sistema del 78 mostrant obscenament les vergonyes. *Angèlica i Rafel* conté, per tant, una forta càrrega política (en què l'egregor, una acumulació d'energia capaç d'influir en el pensament d'una comunitat de persones, hi té un paper clau). I filosòfica, definida així al començament de la història: "L'epifania del superhome és l'efecte de la col·lisió entre Nietzsche i Frankenstein". I al final: "En la cúspide antiètica per naturalesa de les administracions públiques i corporatives hi ha l'espionatge. Com el Nore en relació amb el mal [...], és l'única llum moral".

Espero no fer l'efecte d'escapolir-me si dic que una lectura mínimament atenta d'*Angèlica i Rafel* excedeix de molt les possibilitats d'una ressenya com aquesta. Passa sempre amb Palol, que a la tesi doctoral de la professora Chiara Giordano, de la Universitat Complutense de Madrid, és equiparat amb Calvino o DeLillo. Palol representa, dins la literatura catalana, una singularitat tan vasta com la que representen aquests autors dins les tradicions italiana i nord-americana, o com la que suposa Cartarescu dins la romanesa. Parlem, doncs, de monstres, i els monstres cal celebrar-los.

El relat més viral de la història

ALBERT FORNS

El desembre del 2017, quan els editors de la revista *New Yorker* van publicar el relat *Gat amagat* a la web, de segui-

da van notar que passava alguna cosa estranya. Aquella història de Kristen Roupenian, una debutant desconeguda, s'estava compartint a un ritme insòlit, inimaginable, i aviat va convertir-se en l'article més llegit de l'any i un fenomen a les xarxes. Vista en perspectiva, la bogeria estava plenament justificada, perquè *Gat amagat* és una petita meravella, el retrat d'una relació diguem-ne estàndard en l'era d'internet.

La Margot coneix en Robert al cinema, ella ven crispetes i ell és un client tirant a guapot. Es donen els números i festegen pel mòbil. S'envien centenars de missatges, amb la sobredosi d'expectatives que crea el món digital, i finalment, quan arriba l'hora de la veritat, ella s'adona que no vol enllitar-s'hi, però ja ha fet tard.

Gat amagat va coincidir amb el moviment Me Too, i que llegint-lo et vinguin al cap paraules com *consentiment*, *repugnància* i *supervivència* va provocar l'empatia de milers de lectors, que confessaven haver patit episodis similars. Però a part del debat que va generar, el conte té suc per parlar-ne durant estona, perquè Roupenian és pro-

SAPS QUE HO VOLS
KRISTEN ROUPENIAN
L'ALTRA / ANAGRAMA
TRAD. MARTA PERA CUCURELL
304 PÀG. / 19,90 €

digiosa a l'hora d'evocar monòlegs interiors i té la mà trencada en descriure com ens projectem i enamorem en els temps de Tinder i WhatsApp.

De fet, la gran sorpresa és que *Gat amagat* no és el millor text de *Saps que ho vols*, el debut de l'autora. Però si les històries de Kristen Roupenian funcionen no és per l'oportunitat de trobar-se al lloc adequat en el moment just, sinó pel domini que té per crear angoixa i mal rotllo. Roupenian pot ser divertida i lluminosa, però també fosca i pertorbadora, deutora de l'Stephen King més inquietant. Tots els textos tenen aquest punt incòmode, i sempre acabem enfangats en el territori de les perversions i les obsessions

malaltisses. Els dotze relats que integren el volum van del terror psicològic més clàssic –amb aparició de Charles Manson– fins a les diverses cares de l'atròfia emocional, com la que pateix "el bon nano", el protagonista de la *nouvelle* central del llibre, un *pagafantes* de recepta que, per poder mantenir la cigala drete, s'ha d'imaginar que allà hi té un ganivet clavant-se a la parella.

També hi apareix la síndrome de l'impostor, les amistats d'institut que s'allargassen massa o els traumes de joventut que arrosseguem tota la vida. Però Roupenian sempre normalitza la depravació, com si jugués a abocar-nos a la finestra i gaudís veient les nostres cares de vertigen.